

Leibniz-Institute of Baltic Sea Research Warnemünde
P.O.B. 30 10 38
D 18111 Rostock
Germany

Att: Dr. Olaf Dellwig

Kontor/afdeling
Undergrund

Dato
17-08-2023

J nr. 2023 - 7911

/lsm/krsrp

Afgørelse om tilladelse til geotekniske undersøgelser i Skagerrak og ved Bornholm

Energistyrelsen meddeler hermed tilladelse til geotekniske undersøgelser til Leibniz-Institute of Baltic Sea Research Warnemünde (herefter "Leibniz-Institute"), jf. kontinentalsokkelovens¹ § 2, stk. 1, 1. pkt. Det forudsættes, at undersøgelserne udføres i overensstemmelse med det, der fremgår af ansøgningsmaterialet.

Tilladelsen er gyldig fra den 19. august til og med den 7. september 2023.

Vilkår

Energistyrelsen fastsætter følgende vilkår for tilladelsen:

1. Undersøgelserne skal udføres i henhold til Energistyrelsens standardvilkår for forundersøgelser til havs², som er vedlagt i bilag 1.
2. Leibniz-Institute skal udfylde Energistyrelsens vedlagte skema vedrørende redegørelse for opfyldelse af vilkår (bilag 2) og returnere det udfyldte skema til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram; senest den 5. oktober 2023. Det udfyldte skema skal sendes til følgende mailadresser: indvindingsekr@ens.dk og lsm@ens.dk.

Sagsfremstilling

Leibniz-Institute har den 23. maj 2023 søgt om tilladelse til at gennemføre geotekniske undersøgelser på to lokaliteter i dansk farvande (se figur 1).

¹ Lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 med senere ændringer

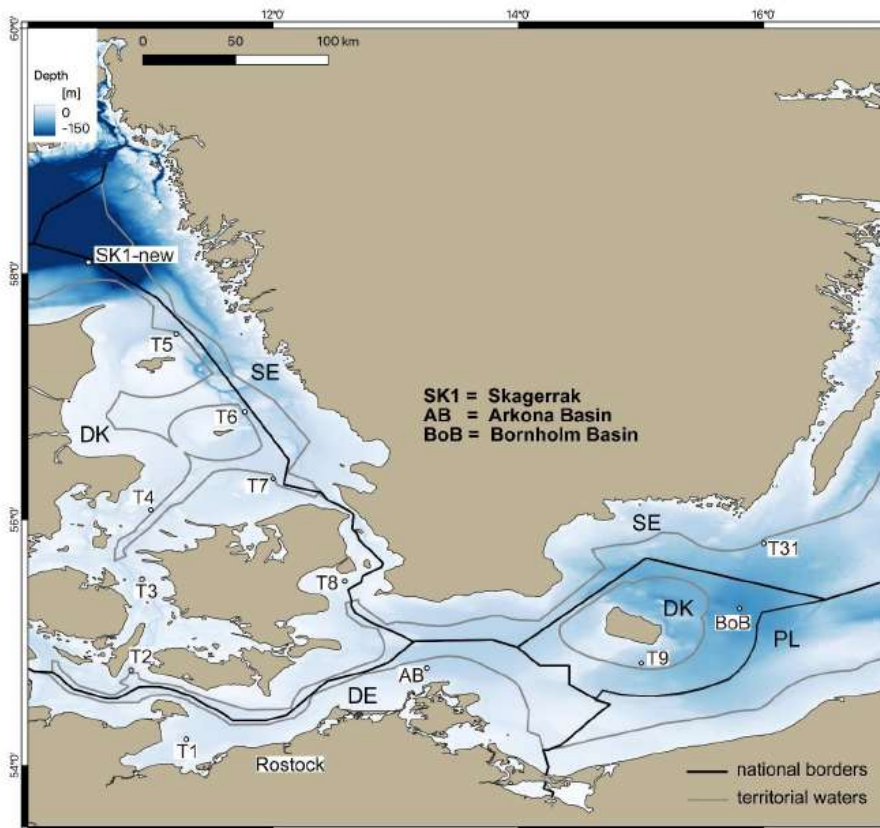
² https://ens.dk/sites/ens.dk/files/OlieGas/standardvilkaar_for_forundersoegelser.pdf

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Figur 1. Oversigtskort over de målestationer i dansk farvand, hvor der skal foretages geotekniske borer ved SK1-new og BoB.

Undersøgelserne omfatter indsamling af op til 50 cm lange sedimentkerner med multicore på to lokaliteter (SK1-new og BoB), og der forventes at blive indsamlet 8 sedimentkerner. Sedimentprøverne har til formål at teste, om tungmetaller repræsenterer en pålidelig ny redox proxy. I forbindelse med undersøgelserne vil der blive foretaget indsamling af vandprøver (CTD og Pump-CTD).

Undersøgelserprogrammet pågår i perioden mellem den 19. august 2023 og 7. september 2023, og ansøger anslår, at sedimentprøverne vil tage mindre end 10 minutter ved hver lokalitet. Undersøgelserne vil blive foretaget med det tyske fartøj "ELISABETH MANN BORGESE".

Ansøger oplyser, at undersøgelserne ved Bornholm befinder sig i en minimumsafstand på 20 sømil (ca. 37 km) fra det nærmeste marine Natura 2000 område *Ertholmene* (DK007X07). Natura 2000 området har blandt andet lagune, rev og Gråsæl på udpegningsgrundlaget. Undersøgelserne i Skagerrak befinder sig i en minimumsafstand på 2 sømil (ca. 3,7 km) fra det nærmeste marine Natura 2000 område *Skagens Gren og Skagerrak* (DK00FX112). Området har blandt andet sandbanke, rev, stav-sild og marsvin på udpegningsgrundlaget. Ansøger vurderer, at grundet undersøgelserne begrænsede periode, omfang og afstand til Natura 2000 områderne, at hverken Natura 2000 områderne eller bilag IV-arter vil blive påvirket af undersøgelserne.

I ansøgningen vurderes det ligeledes, at de ansøgte aktiviteter ikke vil påvirke den generelle miljøtilstand, og ikke vil have en negativ påvirkning på de 11 deskriptorerens miljømål i Danmarks Havstrategi II.

Myndighedshøring

Energistyrelsen har bedt Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Miljøstyrelsen, Moesgaard Museum, Vikingeskibsmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen om eventuelle bemærkninger til ansøgningen.

Energistyrelsen har modtaget fem høringssvar.

Søfartsstyrelsen har med mail dateret den 7. juli 2023 fremsendt høringssvar, hvoraf det fremgår, at de ikke har bemærkninger til de pågældende geotekniske undersøgelser.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har med mail dateret den 11. juli 2023 fremsendt høringssvar, hvoraf det fremgår, at styrelsen ikke har bemærkninger til Energistyrelsens høring angående de ansøgte undersøgelser, da styrelsen har behandlet og besvaret ansøgningen direkte gennem Udenrigsministeriet.

Fiskeristyrelsen har med mail dateret den 21. juli 2023 oplyst, at styrelsen ikke har bemærkninger til ansøgningen om geotekniske undersøgelser i Skagerrak og ved Bornholm.

Slots- og Kulturstyrelsen har med mail dateret den 31. juli 2023 fremsendt høringssvar, hvoraf det fremgår, at styrelsen ikke har specifikke bemærkninger til de pågældende geotekniske undersøgelser. Styrelsen har dog en række generelle mærkninger, som fremgår af høringssvaret vedhæftet i bilag 3.

Miljøstyrelsen har med mail dateret den 14. august 2023 fremsendt høringssvar, hvorfra det fremgår, at styrelsen ikke har bemærkninger til de ansøgte undersøgelser. Miljøstyrelsen oplyser desuden i høringssvaret, at styrelsen har fremsendt en række bemærkninger direkte til Udenrigsministeriet. Hele høringssvaret er vedhæftet i bilag 4.

Retsgrundlag

Kontinentalsokkelloven

De ansøgte geofysiske undersøgelser er omfattet af kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt.

Ifølge kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., kan klima-, energi- og forsyningsministeren tillade udforskning af de naturforekomster, som er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, når denne ikke foretages med henblik på udnyttelse. Ved naturforekomster forstås havbunden eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, jf. kontinentalsokkelovens § 1, stk. 2, nr. 1.

Beføjelser, som klima-, energi-, og forsyningsministeren er tillagt i henhold til kontinentalsokkelloven, udøves af Energistyrelsen på ministerens vegne, jf. delegationsbekendtgørelsens³ § 3, stk. 1, nr. 2.

Offshorehabitatbekendtgørelsen⁴

Før der kan træffes afgørelse om tilladelse til eller godkendelse af projekter, der er nævnt i bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Hvis Energistyrelsen vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det internationale naturbeskyttelsesområde under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles godkendelse eller tilladelse til det ansøgte projekt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3. En undtagelse hertil findes dog i bekendtgørelsens § 4.

Før der kan træffes afgørelse om tilladelse til eller godkendelse af projekter, der er nævnt i bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal der endvidere foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt kan:

- 1) medføre en forsættigt forstyrrelse i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), i alle livsstadier og i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvintrer eller vandrer,
- 2) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller
- 3) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b), i alle livsstadier.

³ Bekendtgørelse nr. 1366 af 28. september 2022 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser

⁴ Bekendtgørelse nr. 786 af 14. juni 2023 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved videnskabelige undersøgelser, forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

Viser vurderingen, at det ansøgte projekt kan indebære en forstyrrelse, beskadigelse eller ødelæggelse som nævnt i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan der ikke meddeles godkendelse eller tilladelse til det ansøgte projekt, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2. En undtagelse hertil findes dog i bekendtgørelsens § 6.

Havstrategiloven⁵

Havstrategiloven gennemfører havstrategidirektivet i dansk ret. Efter lovens § 4, stk. 1, udarbejder miljøministeren efter forudgående drøftelse med berørte statslige myndigheder havstrategier for havområderne i Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen. Den gældende havstrategi i Danmark er Havstrategi II. I havstrategierne behandles 11 såkaldte deskriptorer, jf. lovens bilag 2.

Offentlige myndigheder vil ved udøvelsen af deres opgaver i henhold til lovgivningen være forpligtet af havstrategierne, jf. havstrategilovens § 18. Dette betyder, at myndighederne ved udøvelsen af deres beføjelser inden for lovgivningens rammer skal lægge havstrategien til grund.

EU's havstrategidirektiv⁶ er implementeret i dansk lov ved havstrategiloven. Loven har til formål at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

Havstrategiloven pålægger miljøministeren at udarbejde havstrategier for alle danske havområder for at:

- 1) beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og, hvor det er muligt, genoprette marine økosystemer i områder, hvor de er blevet negativt påvirket,
- 2) forebygge og reducere tilførsler til havmiljøet med henblik på gradvis at udfase forureningen og sikre, at der ikke er nogen væsentlige virkninger på eller risici for havets biodiversitet, de marine økosystemer eller menneskers sundhed eller retmæssige anvendelse af havet,
- 3) sikre de marine økosystemers evne til at håndtere forandringer og
- 4) sikre, at det samlede pres fra menneskelige aktiviteter er foreneligt med opnåelse af god miljøtilstand.

God miljøtilstand er beskrevet i havstrategilovens bilag 2 (direktivets bilag I) ved hjælp af 11 såkaldte kvalitative deskriptorer. Deskriptorerne omhandler:

- 1) Biodiversitet
- 2) Ikkehjemmehørende arter
- 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk
- 4) Havets fødenet

⁵ Lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1161 af 25. november 2019 med senere ændringer

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger

- 5) Eutrofiering
- 6) Havbunden
- 7) Hydrografiske ændringer
- 8) Forurenende stoffer
- 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum
- 10) Marint affald
- 11) Undervandsstøj

Offentlige myndigheder er ved udøvelsen af beføjelser i henhold til lovgivningen bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, som miljøministeren træffer afgørelse om, jf. havstrategilovens § 18. Dette betyder, at myndighederne ved udøvelsen af deres beføjelser inden for lovgivningens rammer skal lægge havstrategien til grund.

Energistyrelsens vurdering og afgørelse

Vurdering af aktiviteten i forhold til offshorehabitatbekendtgørelsen

Energistyrelsen vurderer, at ansøgningsmaterialet redegørelse for potentielle påvirkninger på internationale naturbeskyttelsesområder og bilag IV-arter er fyldestgørende, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og § 5, stk. 3.

Energistyrelsen vurderer på baggrund oplysningerne i ansøgningsmaterialet og undersøgelsernes omfang, udstrækning og karakter, at de ansøgte aktiviteter hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan antages at kunne påvirke Natura 2000-områder væsentligt, og at der derfor ikke skal foretages en konsekvensvurdering af de ansøgte aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Energistyrelsen vurderer endvidere på baggrund af ansøgningen samt indkomne høringssvar, at de planlagte undersøgelser er af en sådan karakter, at de ikke vil forstyrre bilag IV-arter forsætligt og ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rastemråder for bilag IV-arter, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1.

På den baggrund skal der ikke foretages en konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Vurdering af aktiviteten i forhold til havstrategiloven

Energistyrelsens vurderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningen, og da der ikke genereres impulsstøj eller sedimentspredning i forbindelse med undersøgelserne, at det ansøgte arbejde ikke vil forårsage væsentlige påvirkninger af havmiljøet, og at de ansøgte aktiviteter ikke vil påvirke belastning, kriterier eller mål for de 11 deskriptorer, jf. § 18 i havstrategiloven.

Vurdering af aktiviteten i forhold til kontinentalsokkelloven

Det er Energistyrelsens vurdering, at de ansøgte undersøgelser omhandler udforskning af havbundens mineralske og ikke-levende naturforekomster, da sedimentprøverne skal anvendes til undersøgelser af ikke-organiske naturforekomster (tungmetaller) i havbunden, og at undersøgelserne ikke foretages med henblik på udnyttelse.

For at mindske påvirkningerne til omgivelserne og varetage hensynet til havmiljøet og eventuelle havpattedyr, fastsætter Energistyrelsen vilkår om, at Leibniz-Institute skal følge de vedhæftede standardvilkår for forundersøgelser til havs, jf. vilkår 1.

For at sikre og kontrollere at Leibniz-Institute efterlever standardvilkår, som er knyttet til afgørelsens vilkår 1, fastsætter Energistyrelsen yderligere vilkår om, at Leibniz-Institute skal redegøre og dokumentere for opfyldelsen af de fastsatte vilkår i det vedlagte skema, jf. vilkår 2. Redegørelsen for opfyldelsen af de fastsatte vilkår skal returneres til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 5. oktober 2023.

På baggrund af ovenstående er det Energistyrelsens samlede vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at Energistyrelsen kan meddele tilladelse til at udføre de ansøgte geotekniske undersøgelser i Skagerrak og ved Bornholm.

Energistyrelsen træffer derfor afgørelse om, at de geotekniske undersøgelser i Skagerrak og ved Bornholm kan godkendes efter kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt.

Øvrige bemærkninger

Denne tilladelse fritager ikke Leibniz-Institute for at indhente de i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser og godkendelser, herunder at Leibniz-Institute overholder international lovgivning.

Hvis der tages kontakt til andre myndigheder vedrørende aktiviteterne for denne tilladelse, skal Energistyrelsen informeres og sættes i kopi (cc) på korrespondancen. Følgende mailadresser skal orienteres: indvindingsekr@ens.dk og lsm@ens.dk.

Klagevejledning

Enhver med væsentlig og individuel interesse i denne afgørelse kan klage over afgørelsen til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Energiklagenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, (ekn@naevneneshus.dk), jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 1.

Lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, er klageberettigede, for så vidt angår de miljømæssige forhold, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 2. Disse foreninger eller organisationer skal senest samtidig med klagen fremsende deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 3.

Klage skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen bliver offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag

eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 4.

Med venlig hilsen

Kristian Røndrup
På vegne af Laura Strøm Magner

Bilag:

- Bilag 1: Standardvilkår for forundersøgelser til havs
- Bilag 2: Redegørelse for opfyldelse af vilkår
- Bilag 3: Høringssvar fra Slots- og Kulturstyrelsen af 31/07 2023
- Bilag 4: Høringssvar fra Miljøstyrelsen af 14/08 2023
- Bilag 5: Bekendtgørelse nr. 56 af 4. februar 2002 om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund

Kopi sendes til:

- Miljøstyrelsen
- Søfartsstyrelsen
- Fiskeristyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Vikingeskibsmuseet
- Moesgaard Museum
- GEUS
- Udenrigsministeriet